

A pokolba vezető út

VISSZHANG - LXIII. évfolyam, 6. szám, 2019. február 8.

Az EP-választással kapcsolatban megjelent Kozák Márton-cikket (*Az EP-választás és a magyar szabadság, ÉS, 2019/2., jan. 11.*), a korábbi kritikám után, szeretném egy másik kritikával (Bauer Tamás: *Luciferként mondom, ÉS, 2019/5., febr. 1.*) szemben megvédeni.

Az európai parlamenti választást Kozák Márton és Bauer Tamás is fontosnak tartja, ahogy én is, de Bauerrel szemben én európai szempontból nem tulajdonítok neki sorsdöntő szerepet. A választás nem nálunk dől el, mert ha a sok tagot küldő nagy államokban a szélsőjobboldali pártok nem erősödnek meg nagyon az EPP terhére, akkor a Fideszt kirakják a pártcsaládból, függetlenül attól, hogy 9 vagy 12 képviselőt küldünk oda. Hasonlóan lényegtelen, hogy mennyi jobbkost fogunk megválasztani, az EB elnöke vagy az Európai Parlament elfogadott határozatai szempontjából érdektelen a jobbkos képviselők száma. Magyarország európai megítélése szempontjából csak az lehet a kérdés, hogy a Fidesz a nálunk megválasztott képviselők (vagy ne adj' isten, a leadott szavazatok) többségét begyűjti-e.

A fentiekből egyértelmű, hogy célszerű lenne a közös lista állítása, hiszen a külön listák által törvényszerűen elvesztett szavazatok összességében 1 vagy akár 2 elvesztett mandátumot is jelenthetnek. Az egységes ellenzéki lista viszont várhatóan sok Fidesz-ellenes szavazó ellenszenvét, szavazástól való távolmaradását váltaná ki, attól függően, hogy a lista élén – és domináns szerepben – az MSZP vagy a Jobbik jelöltjei állnak. Bauer – tiszteletre méltó elvi alapon – a problémát azzal kerülné meg, hogy a közös listán ne szerepeljen jobbkos jelölt. A politikában már hosszú ideje megszólaló személytől azért elvárható lenne, hogy a mégoly indokolt érvekkel alátámasztott javaslatának a közvetlen következményeit is felmérje. Jelen esetben azt, hogy 2010-től kezdve a leadott szavazatok kétharmadát a Fidesz és a Jobbik gyűjtötte be, a maradékot képviselőknek – most és sajnos még jó ideig – semmilyen elvi vagy gyakorlati megoldás esetén nem osztanak lapot. Bauer is értékeli, hogy a Jobbik az utóbbi néhány évben érzékelhető váltást hajtott végre a cselekedeteiben, kommunikációjában, de kételkedik ennek őszinteségében. Ez sajnos, megint egy érdemi észrevétel, de vegyük figyelembe, hogy a Jobbik korábbi számos elfogadhatatlan javaslatát a Fidesz ma már megvalósította, számára a Fidesz jobbról való leelőzésére nincsen esély, ezért a meghirdetett közép-re húzódás mögött, a valószínűsíthetően megmaradt indulatok ellenére is, józan számítás húzódik. Tehát – ismétlem, tiszteletre méltó elvi alapon – kiállunk-e a partszélre szorulást jelentő megoldásnál, vagy taktikai egyezséget kötünk az elfogadhatatlan múltú párttal az elfogadhatatlan jelenével szemben.

Az egyes pártok programjaiban meglévő különbségeket, az egyetemes emberi értékekhez való viszonyulásukat – és nem utolsósorban a meghirdetett programoktól a korábbi időszakban megvalósított eltéréseket – hosszasan lehetne elemezni. Bauer ezen érvelését alaposabban én mégsem venném szemügyre, mert most nem közös kormányzásról, hanem az ország életére közvetlenül semmilyen befolyással sem bíró taktikai egyezkedésről lenne szó. Az ezután következő önkormányzati választásokon már tényleg nagy lesz a tét: kérdés, hogy az önkormányzatok túlnyomó részében marad-e a Fidesz-többség, vagy előkerülnek olyan helyileg hiteles emberek, akiket az ott élők a korábbi esetleges kritizálható megnyilvánulásaik, a jelenlegi párttagságuk ellenére ezzel szembeni alternatívaként el tudnak fogadni.

A politikában megszólalók esetében nem elég az egyes javaslatokkal szembeni ellenérveket felsorolni, hanem egy megoldásra is illik valamit kigondolni. Ebben az esetben ez egyszerű: legyen közös lista, amelynek élén a középpárti (Momentum, LMP) jelöltek állnak, a várhatóan befutó helyeken minden

pártnak legfeljebb két jelöltje legyen. Ez megkönnyítené, hogy a tudatos Fidesz-ellenes tábor erre a listára szavazzon, és az egyes pártok iránt nem különösebben elkötelezett szavazók is éreznék, hogy itt nem a pozíciók feletti marakodásról, hanem az ország jövőjéről van szó.